

RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLES VĒSTNESĪTIS

Nr. 10 (403)
2022. gada
22. maijs

Pirmajam LR Konkordātam ar Svēto Krēslu - 100

Konkordāts starp Svēto Krēslu un Latvijas valdību tika parakstīts Romā 1922. gada 30. maijā. Līgumu, kā jau starptautisku dokumentu no Latvijas valdības puses, parakstīja tā laika Latvijas ārlietu ministrs Zigfrīds Meierovics. No Svētā Krēsla puses – kardināls Gaspari. Satversmes sapulce to ratificēja 1922. gada 19. jūlijā, un tas stājās spēkā 1922. gada 3. novembrī. No šī brīža arī konkordāts kā starptautiskais līgums starp Svēto Krēslu un Latviju sāka regulēt divu valstu savstarpējās attiecības. No 12. gs. konkordāti galvenokārt risināja strīdus starp Baznīcu un valsti, kamēr no 1916. gada, pateicoties Eugēnija Pačelli, vēlākā pāvesta Pija XII juridiskajiem ieguldījumiem, tiem vairāk piedēvē sadarbības raksturu attiecībās, kurās laicīgās un politiskās intereses saskaņotas ar cilvēciskām, sociālām un kristīgām vērtībām.

Baznīca taču augstu novērtē pienākumus vadīt valsti un iesaistīties sabiedrības politikā, juridiskā un administratīvā darbā. Politiskai darbībai ir sava cieņa, atzīstot tās mērķi – kalpot

cilvēkam un kopienai un nemitīgi veicināt to tiesības un pienācīgās vēlmes. No tā izriet morālās vērtības un ētiskā dimensija, kas jāsauglabā, neskatoties uz cilvēka darbības pārejošo un mainīgo izpausmi, kā arī pretējām interesēm.

Kopējais labums ir mērķis politiskai varai, kas veido dabisko un nepieciešamo saikni, lai nodrošinātu sociālo struktūru vienotību. Protams, ne visas personīgās un sociālās dzīves jomas ir padotas tiešai politikas kompetencei. Tomēr tajā ietverti pienākumi ne tikai ievērot pienācīgo brīvību cilvēkiem atsevišķi, ģimenēm un subsidiārām grupām, bet arī veidot un nostiprināt visu labumam sociālos apstākļus, kuri veicina personas labumu totālā ziņā. Reizē tai jānovērš visu to, kas pretojas vai apslēpj personas īsteno dimensiju izpausmi vai tā likumīgo tiesību realizāciju.

Starp šiem nosacījumiem sabiedrības kopējā labuma veidošanā tieši valstij pieder atbildība vērst īpašu uzmanību uz publisko moralitāti, caur atbilstošiem

DIEVKALPOJUMI RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLĒ

Svētdiena, 22. maijs.

Lieldienu 6. svētdiena.

8.00 Sv. Mise un lūgšana „Svētais Dievs”
11.00 Galvenā Sv. Mise par Daci Šķēli
15.00 Sv. Mise par Mežalu ģimeni
18.00 Jaunavas Marijas litānija
18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 23. maijs.

8.00 Sv. Mise par +Juri Lobovu
Jaunavas Marijas litānija

Otrdiena, 24. maijs.

8.00 Sv. Mise par Ainas Liepiņas veselību
Jaunavas Marijas litānija

Trešdiena, 25. maijs.

8.00 Sv. Mise par Lūšu dzimtu
Jaunavas Marijas litānija
16.30 – 18.30 Grēksūdze

Ceturtdiena, 26. maijs.

Kunga debeskāpšana. Lieli svētki Obligāti svinama diena

8.00 Sv. Mise
11.00 Svētā Mise par Irēnu un Franci
18.00 Jaunavas Marijas litānija
18.30 Svētā Mise par draudzi
*Kolekte tiek vākta
Jeruzalemes svētvietu uzturēšanai*

Piektdiena, 27. maijs.

8.00 Sv. Mise par Duhovsku dzimtu
*Uzsākas novenna Svētā Gara godam
Jēzus Sirds un Jaunavas Marijas litānijas*

Sestdiena, 28. maijs.

8.00 Sv. Mise par Valentīnu Ločmeli
Novenna un Jaunavas Marijas litānija
Baznīcu nakts pasākumi (sk. 8.lpp).

Svētdiena, 29. maijs.

Lieldienu 7. svētdiena.

8.00 Sv. Mise un lūgšana “Svētais Dievs”
11.00 Galvenā Sv. Mise par veselību Jurim
15.00 Sv. Mise par Janīnu Blūzmu-veselību
18.00 Novenna un Jaunavas Marijas litānija
18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 30. maijs.

8.00 Sv. Mise par Zani Liepiņu un viņas
dzimtu;
Novenna un Jaunavas Marijas litānija

Otrdiena, 31. maijs. Vissv. Jaunavas Marijas apmeklēšana. Svētki.

8.00 Sv. Mise par +Uldi Daugavieti un
+Teklu Prikuli;
Novenna un Jaunavas Marijas litānija
Himna “Dievs, mēs Tevi slavējam!”

Uzsākas Jēzus Sirds godināšanas mēnesis

Trešdiena, 1. jūnijs.

Sv. Justīns, moceklis. Piemiņas diena.

8.00 Sv. Mise par Anitu un viņas dzimtu
Novenna un Jēzus Sirds litānija
16.30 – 18.30 Grēksūdze

Ceturtdiena, 2. jūnijs.

8.00 Sv. Mise par Guntu Kristapsoni un
viņas dzimtu;
Novenna un Jēzus Sirds litānija

Rīgas Svētā Jēkaba katedrālespastorālās komandas kontaktinformācija

*Sv. Jēkaba katedrālē: tālr. 67326419
Diak. Gunārs Konstantinovs:
mob. 29654800
jekaba.katedrale@tvnet.lv*

*Pastorālo vajadzību koordinatore –
Andžela mob. 2615406
Pr. Pauls Kļaviņš, administrators
harisime@inbox.lv; mob. 27001445*

Piektdiena, 3. jūnijs.**Sv. Kārlis Lvanga un viņa biedri,
mocekļi. Piemiņas diena.****Jēzus Sirds godināšana**

8.00 Sv. Mise par Annu Daci Butku un veselību; Novenna un Jēzus Sirds litānija

Sestdiena, 4. jūnijs.**Jaunavas Marijas godināšana**8.00 Sv. Mise par +Jeļenu Makļecovu
Novenna un Jaunavas Marijas litānija,
veltīšanās un Jēzus Sirds litānija**Svētdiena, 5. jūnijs.****Svētā Gara nosūtīšana. Vasarsvētki
Lieli svētki. Jēzus Sirds godināšana.
Vissvētākā Sakramenta adorācija**8.00 Sv. Mise par +Domicellu Ločmeli un
lūgšana „Svētais Dievs”

11.00 Himna “Nāc, Svētais Gars”. Galvenā

Sv. Mise par mieru Latvijā un Ukrainā

Svētlietu pasvēte

15.00 Sv. Mise par draudzi

18.00 Svētā Mise, kuras laikā tiks izdalīts

Iestiprināšanas sakraments

*Sv. Jēkaba draudzes locekļi iestiprināšanas**zīmītes varēs saņemt stundu pirms**dievkalpojuma katedrāles priekšnamā***Pirmajam LR konkordātam – 100**

(turpinājums no 1.lpp.)

likumdošanas, administratīvajiem un juridiskajiem likumiem. Tie nodrošinās sociālo vidi respektam pret ētiskām normām, bez kurām nav iespējams dzīvot kopā pienācīgā veidā. Tas ir īpaši steidzīgs pienākums mūsdienu sabiedrībā, kas cieš no nopietnas vērtību krīzes; šī krīze izraisa negatīvas sekas plašās sabiedrības jomās. Neatliekama vajadzība ir izvēlēties patiesību, taisnību un brīvību, kas atspoguļotos pilsoņu dzīvē. Sabiedriskai autoritātei vienmēr ir pienākums nosargāt

un veicināt cilvēktiesības, vērsties pret vardarbību.

No otras puses, nemitīgi veicinot morālisko gaisotni sabiedrībā, pozitīvu impulsu gūst arī citas valsts funkcijas. Pasliktinoties šādai gaisotnei, var būt apdraudētas cilvēktiesības, pilsoņu brīvība un drošība. Turklāt, tad izzūd vērtības izglītībā un vispārējā kultūrā un, visbeidzot, novājinās ideāli, kas satur kopā tautas dzīvi un dod tai nozīmi.

Atjaunojoties demokrātiskiem institūtiem, kristiešiem konkordāts palīdz vairāk apzināties savus pienākumus atbildīgi ņemt dalību sabiedrības dzīvē, atbilstoši savam stāvoklim. Baznīca atzīst, respektē un veicina laicīgo lietu autonomiju, īpaši politikā. Tomēr kristīgā vēsts domāta visiem, arī politikā, ekonomikā un juridiskā jomā. Kad Baznīcas autoritāte sludina kristīgo mācību vai, savas misijas ietvaros, morāli novērtē politiskos procesus; kad tā cenšas veicināt cilvēka cieņu un tiesības, tā vispirms iestājas par politiskās kopienas totālu labumu un galu galā par personas totālo labumu. Reizē Baznīca atzīst plašu jautājumu spektru laju kompetencē. Tiem nav viegli meklēt Eviņģēlija vērtībām atbilstošus risinājumus. Kopā ar tiem, kas vēlas veicināt kopienas labumu, lejiem sabiedrībā ir liela atbildība meklēt un pielietot īsti cilvēcīgus risinājumus konkrētās problēmās.

Valsts un Baznīca savās jomās un ar saviem līdzekļiem kalpo cilvēka personīgam un sociālam aicinājumam. Tādējādi paveras plaša sfēra dialogam un sadarbībai, sākot ar savstarpējo cieņu pret abu institūciju identitāti un funkcijām.

Simtgades laikā, līdz ar konkordāta darbības pārtraukšanos un atjaunošanu, izveidojušies labvēlīgi apstākļi sadarbībai starp Baznīcu un politisko kopienu.

Cerams, ka šī savstarpējā palīdzība, izpratne un respekts vairošies. Lai šajos procesos ietvertais dinamisms un radošā sadarbība nāk par labu politiskai darbībai un atklāj tās integrālo spēku, ņemot vērā Baznīcas transcendentu mērķi.

Baznīcas un valsts attiecības, kuras aizsāka šis konkordāts, tiešām nākušas par labu visiem Latvijas iedzīvotājiem, pat citām kristīgām konfesijām; tās izvērsušās nozīmīgā un ietekmīgā liecībā par kopīgiem visu labas gribas cilvēku centieniem veidot valsti un sabiedrības attīstību uz patiesības, taisnības, īstas mīlestības un brīvības pamatiem.

Kardināls Mario Grehs katedrālē – 15. maijā

Pašreizējais Romas pāvests Francisks un viņa ierosmes ir gan slavētas, gan peltas, taču tās neatstāj vienaldzīgu. Kristus dibinātā Baznīca ir ceļā uz debesu Jeruzalemi ir jau 2000

gadu un šajā svēteļojumā piedzīvojusi ne vienu vien pārmaiņu un katrā laikposmā jaunais ir sastapis pretestību, jo vecais ir pierasts un ērts. Savulaik pāvests ar savu encikliku *Amoris Laetitia* mudināja citām acīm uzlūkot laulāto mīlestības skaistumu un sastapās ne tikai ar lielu pretestību, bet arī izpratni un pieņemšanu. Šobrīd katoliskajā pasaulē un ne tikai, daudz diskusiju izraisījis pāvesta Franciska rosinātais Sinodālais ceļš, lai atjaunotu Baznīcas pirmās mīlestības laiku –tās pirmsākumos bijušo brāļu un māsu kopību, kurā centrālo vietu ieņem

kopīgā iešana pie Kunga. Kopīgā ceļā pāvesta Franciska redzējumā izzūd striktais dalījums pēc kārtām un amatiem ar atbilstošajiem noteikumiem un pienākumiem, kuru līkločos ticīgajiem lajiem ilgu laiku bija ierādīta pasīva klausītāja un izpildītāja loma. Daudzus gadsimtus Baznīca pievērsa uzmanību galvenokārt nākamajām lietām, kas piepildīsies jau pēc Kristus otrās atnākšanas un akcentēja cilvēka niecību, kā arī dažkārt visai agresīvas askēzes prakses, bet pašreizējais pāvests cenšas atjaunot Baznīcu kā sadraudzību – kopību (grieķu *koinonia*), kurai pieder gan garīdznieki, gan laji un konsekrētie, gan ģimenes cilvēki un vientuļie. Šī kopīgā ceļa pieredzes apzināšana notiek katoļu draudzēs visā pasaulē jau kopš 2021. g. oktobra un arī Rīgas Svētā Jēkaba draudze laikposmā no 2021. g. oktobra līdz šā gada aprīlim organizēja vairākas tikšanās, kurās draudzes brāļi un māsas izsacīja savu viedokli par draudzes dzīvi un savu vietu Baznīcā.

Lai iepazītos ar šajās tikšanās reizēs gūtajām atziņām, pēc Rīgas arhibīskapa – metropolīta Zbigneva Stankeviča ielūguma 14.-17. maijā Rīgā viesojās Bīskapu sinodes ģenerālsēkretārs, atbildīgais par Sinodālā ceļa norisēm visā pasaulē, V.E.

kardināls Mario Grehs.

15. maijā kardināls M. Grehs savas vizītes ietvaros svinēja Svēto Misi plkst.11.00 Rīgas Svētā Jēkaba katedrālēs draudzē, kurā koncelebrēja Rīgas arhibīskaps Z. Stankevičs, apustuliskais nuncijs Baltijas valstīs

arhibīskaps P. Rajičs, Rīgas palīgbīskaps Andris Kravalis, Latvijas diecēžu bīskapi un priesteri.

Svētās Mises ievadā uzrunu sacīja draudzes administrators pr. Pauls Kļaviņš, iepazīstinot draudzi ar viesi un norādot, ka ar šo vizīti esam privileģēti un pateicās kustības *Pro Sanctitate* oblātei Ritai, kura nāk no Maltas, kas ir arī kardināla dzimtā zeme un kur viņš kalpojis kā bīskaps. Savā uzrunā pr. P. Kļaviņš norādīja uz tādām būtiskām Sinodālā ceļa iezīmēm, kā Kopība, Līdzdalība un Misija un atzina, ka Katedrāles kopiena ir sagatavojusies šim ceļam ar Dieva Vārdu bijušas vairākas tikšanās draudzē ar ieklausīšanos un dalīšanos. Viņš atzina, ka kopā ar draudzi ir pateicīgs par šo pieredzi - kā uzticīgā Dieva tauta svētceļo cauri vēsturei – mēs svinam Sinodālo ceļu kopā ar Jēzu Kristu un visu katolisko Baznīcu.

Savukārt kardināla M. Greha homīlija rosināja uzlūkot pierastus un it kā zināmus Svēto Rakstu tekstus no cita skatpunkta. Iesākot uzrunu, kardināls atzīmēja, ka, kaut nerunājam vienā valodā, mums ir kopīga valoda – visi esam Kunga Jēzus Kristus mācekļi. Pārdomājot dienas lasījumus, kardināls M. Grehs īpašu uzmanību pievērsa Jāņa Atklāsmes grāmatas tekstam, kurā sacīts, ka Dievs noslaucīs visas asaras (sal. Atkl 21, 4). Kardināls minēja tos daudzus, kuru asaras joprojām neviens

nav noslaucījis un kuras bieži redz tikai pats Kungs. Ir daudzi, kuri raud klusumā, raud vieni paši. Ģimenēs ir vecāki, kuri raud par saviem bērniem, raud bērni par vecākiem, kuru vairs nav, sacīja kardināls. Kardināls arī uzdeva jautājumu - cik gan daudz asaru un ciešanu ir sabiedrībā? Cik asaru izraisa netaisnība pret tuvākajiem? Ir cilvēki, kuri raud, jo ir konflikti un ir tie, kuri raud mūsu pašu baznīcu draudzēs – raud tādēļ, ka nejutās iekļauti kopībā, raud tādēļ, ka neesam pietiekami pacietīgi, lai viņus paciestu un pavadītu ceļā, kuru viņi nevar iet vienā solī ar pārējiem. Raud, jo jūtas tā, it kā viņiem šeit nebūtu vietas.

“Tās bija skumjas, ko es jūtu šorīt”, atzina kardināls. Viņš atgādināja pāvesta Franciska vārdus, ka Baznīcai jābūt kā karalauka hospitālim, kurā Baznīcas uzdevums ir noslaucīt asaras ikvienai sievietei un vīrietim. Diemžēl ir daudz tādu, kuri mūsdienās pazaudējuši katru cerību un tāpēc raud, sacīja kardināls. Bet Baznīcai - viņš uzsvēra, ka domā Baznīcu kopumā – ir sūtība noslaucīt asaras un dot cerību.

Pievēršoties dienas pirmajam lasījumam no Apustuļu darbiem, kardināls M. Grehs atzīmēja, ka tas ir uzdevums, kāds bija jau pirmbaznīcai Pāvila un Barnabas laikā. Tie devās no vienas pilsētbasnīcas uz otru, lai pavadītu kristiešus draudzēs un

noslaucītu ikvienu asaru. Viņi centās cilvēku pacelt, sludinot Dieva Vārdu un organizējot draudzi un ieceļot tai vecākos - prezbiterus. Baznīca, kas ir ceļā – tas nozīmē Sinodālo baznīcu. Baznīca iet šo ceļu kopā, gan sludinot Dieva Vārdu un paceļot ikvienu dvēseli uz augšu, gan noslaukot to asaras, kuri satikti ceļā. Baznīca ir sinode- kopā iešana – kopā iešana, kura grib uzklaut ikvienu Dieva tautas locekli, lai saprastu kādā veidā tā var noslaucīt ikvienu asaru. Ja kāds neieklās savā Dieva tautā, tad viņš nezina, kurš cieš, kurš raud un pats galvenais – nezina, kādas rūpes nepieciešamas, lai palīdzētu un celtu uz augšu, atgādināja kardināls. Tādēļ šī sinode ir kopā iešanas ceļš un tieši to arī nozīmē – tā ir tā ir došanās ceļā un iešana kopā.

Pievēršoties Evaņģēlijam, kardināls M. Grehs norādīja, ka tajā varam saskatīt atslēgu, kā izprast šo procesu – jo tas ir ne tikai Pāvils, kurš māca mīlēt, bet tas ir Mīlestības bauslis, kā dot savu piemēru, sniedzot mīlestību otram cilvēkam.

Savu uzrunu kardināls noslēdza ar novēlējumu, lai tā būtu mīlestība, kas palīdzētu, virzītu uz priekšu Dieva tautu iet šo Sinodālo ceļu. Kur ir žēlsirdīga mīlestība, tur ir kopība, kur ir kopība, tur ir vieta ikvienam un tad varam doties piepildīt kopīgo sūtību – rūpēties, gādāt un noslaucīt asaras ikvienam. Ar Sinodālo ceļu Baznīca vēlas, lai tiku īstenots cilvēcīgs Baznīcas pavasaris.

Svētās Mises noslēgumā pateicības vārdus viesim sacīja Rīgas

arhibīskaps Z. Stankevičs, atgādinot par pāvesta Franciska pievērsto uzmanību perifērijām un atzina, ka Latvija ir gan Eiropas Savienības perifērija, gan katoliskās pasaules perifērija un kardināla vizīte norāda, ka Baznīcas vadība ir ieinteresēta katoliskās pasaules un nekatoliskās pasaules saskarsmes zonā. Arhibīskaps pateicās arī par pāvesta Franciska vārdu aktualizāciju – viņam ir tuva šī atziņa par Baznīcu kā karalauka slimnīcu un atsaucās uz kardināla homīlijā ietvertu papildinājumu – ka tajā ir vieta katram. Savas uzrunas noslēgumā arhibīskaps kardināla atziņai pievienoja jautājumu – vai esam pietiekami atvērti, pretimnākoši, lai katrs var atrast savu kalpošanas veidu Baznīcā?

Svinības noslēdzās ar agapi Kūrījas dārzā, kur kardināls M. Grehs un klātesošie bīskapi tikās Svētā Jēkaba draudzes darbiniekiem, garīdzniekiem, brāļiem un māsām. Jāteic, ka kardināls ar savu dzīvesprieku un labestību bija atvedis līdz dzimtās Maltas silto klimatu, tikšanās noritēja brīvā un nespriņģtā gaisotnē, un iespējams, ka daži labs draudzes locekļi bija pārsteigti par augstā viesu nepiespiesto un draudzīgo izturēšanos. Taču arī šāda nepierasta izturēšanas veida pieņemšana nozīmē ceļu – ārā no mūsu priekšstatiem un stereotipiem par Baznīcai piederošo dažādu kārtu ticīgajiem.

Stella Jurgena

līdzdalību un iemīlotiem tautas dievbijības veidiem, augšanu Baznīcas ticībā un atteikšanos no māņticīgām, okultiskām praksēm un ideoloģiskiem uzstādījumiem.

Dialogs ar draudzes pārstāvjiem aizsākas jau pirmskatehumenāta periodā. Alfas kurss vai svētdienas skolas nodarbības rudens un ziemas mēnešos var ievadīt cilvēku kristietības pamatatziņās. Katehumenāts varētu sākties uzreiz pēc Alfas kursa, dažkārt tas varētu būt Bettas kurss, jo katehumenāta garums nav noteikts. Šis rīts vairāk koncentrējas uz Lielā gavēņa laiku ar kulmināciju Lieldienu vigīlijā. Ja bīskaps rezervē sev Iestiprināšanas sakramenta piešķiršanu, tad mistagoģijas laiks būtu arī sagatavošanās šim sakramentam, kas parasti piešķirts vasarā draudžu vizitācijās.

Nopietns izaicinājums ir šī rita iespēju saskaņošana ar iemīlējušos un saderināto kursiem, ar sagatavošanos Laulības sakramentam. Neofītiem tiešām būtu jābūt labi motivētiem, lai iesaistītos gan mistagoģijā, gan pirmslaulību programmā, taču no šo formācijas piedāvājumu iespaida atkarīga būs kristīgās dzīves kvalitāte Baznīcā gan attiecībās ar draudzi, gan laulāto kopībā, gan arī laulāto un ģimenes attiecībās ar draudzi.

Cerams, ka visādi alternatīvi piedāvājumi formācijā un katehēzē nemazinās arī šī pieaugušo kristīgās iniciācijas rita lielo nozīmi mūsdienu katoļticīgā cilvēka dzīvē.

Baznīcu nakts katedrālē

Sestdien, 28. maijā

18.00 Atklāšana

18.30 Slavēšana

19.30 Ērģeļmūzikas koncerts

Programmā Sezāra Franka,

Volfganga Amadeja Mocarta un

Mamerta Celminska skaņdarbi

Jāņa Karpoviča vadībā

21.00 Vientotā lūgšana

Rīgas Pareizticīgo kora

"Blagovest" koncerts

Mākslinieces Ilzes Pauliņas izstāde

"Augšāmcelšanās"

* * *

Lūdzam atbalstīt katedrāli

ar ziedojumu

pie dievnama apmeklēšanas vai

ar bankas pārskaitījumu

Rīgas Svētā Jēkaba

Romas katoļu draudze

Reģ Nr. 90000106696

UNLALV2X

SEB bankas konta nr.

LV84UNLA0002000701505

* * *

Lielākā dāvana

dzīvajiem un mirušajiem

Jēzus Kristus Upuris –

sv. Mise par dzīvajiem un

mirušajiem – konkrētos nodomos ir

lielākā dāvana, aizlūgums un atbalsts

cilvēku vajadzībās.

Pieteikt šos nodomus var

sakristejā vai pie dežurantes.

Redakcijas adrese:

M. Pils 2, Rīga, LV-1050

Tālr.: 67326419

E-pasts: vestnesitis@gmail.com

Vēstnesīša numuri pieejami:

Redkolēģija:

Atbildīgais: pr. Pauls

Datorsalikums: pr. Pauls

Metiens: 450 eks.

Vestnesitis.wordpress.com

